

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4054/2020
21.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Зоран Петровић, адвокат из ... и Немања Ковачевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж. 1215/20 од 26.05.2020. године, у седници од 21.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужене и преиначују пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж. 1215/20 од 26.05.2020. године и пресуда Вишег суда у Јагодини П1. 64/19 од 14.10.2019. године, исправљена решењем под истим бројем од 02.03.2020. године, тако што се одбија као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да је Закључком Владе Републике Србије бр. 401-161/2008-1 од 17.01.2008. године, повређено начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца АА из ..., као ратног војног резерviste са територије општине Јагодина, која није наведена у Закључку Владе Републике Србије.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца да му тужена накнади трошкове парничног поступка са припадајућом законском затезном каматом.

Тужилац се обавезује да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Јагодини П1. 64/19 од 14.10.2019. године, која је исправљена решењем под истим бројем од 02.03.2020. године, ставом првим изреке утврђено је да је Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године повређено начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца као ратног војног резерviste са територије општине Јагодина, која није наведена у Закључку Владе Републике Србије. Ставом другим изреке тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 75.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Преудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж. 1215/20 од 26.05.2020. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда исправљена решењем.

Против другостепене пресуде, заступник тужене је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11 87/18), и утврдио да је ревизија тужене основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био на редовном одслужењу војног рока од 23.06.1998. године до 06.06.1999. године, а у периоду од 27.06.1999. године до 13.07.1999. године као резервиста је учествовао у одбрани земље од НАТО агресије, иако је у војној књижици вођен као војник на војној вежби у ВП .../... Горњи Милановац.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепеним пресудама је усвојен тужбени захтев тужиоца, из разлога што је исплатом ратних дневница само на основу пребивалишта војних резервиста из седам неразвијених општина обухваћених Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године извршена дискриминација тужиоца као војног резерviste коме је пребивалиште на територији општине која није обухваћена овим Закључком, који се налазио у истој ситуацији као и војни резервисти из територије наведених неразвијених општина, а тужена није доказала да је тужиоцу исплатила ратне дневнице у целости, јер је утврђено да су му дневнице исплаћене у незнатном делу.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужене указује да је у нижестепеним пресудама погрешно примењено материјално право када је тужбени захтев тужиоца за утврђење дискриминације усвојен.

Одредбом члана 7. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“ број 43/94 ... 37/02) прописано је да војску сачињавају стални и резервни састав (став 1.), да стални састав војске сачињавају професионални војници и војници на служењу војног рока (став 2.), док резервни састав војске сачињавају резервни официри, резервни подофицири, војници у резерви и жене – војни обвезници (став 5.). Одредбом члана 89. истог закона прописано је да војнику на служењу војног рока припадају новчана примања која одреди Савезни министар за одбрану, док је питање накнада путних и других трошкова у Војсци регулисано одредбама члана 90. – 93. наведеног закона, при чему се ове одредбе, као и одредба члана 89. примењују и за време ратног стања у смислу члана 93. наведеног закона.

Постојање дискриминације извршене Споразумом од 11.01.2008. године и Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, насталим пре ступања на снагу Закона о забрани дискриминације („Службени гласник Републике Србије“, број 22/09 - ступио на снагу 07.04.2009. године), цени се на основу члана 21. Устава Републике Србије и члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Дискриминација је свако неоправдано прављење разлике између одређених лица по основу више критеријума, па и по основу личног својства (у члану

21. став 1. Устава РС набројани су само типични случајеви дискриминације). Пребивалиште, поред личног имена и држављанства представља атрибут сваке физичке личности, због чега је могућа дискриминација лица по основу пребивалишта или боравишта. Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом Републике Србије (члан 21) и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације. Лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација дужна су да докажу да су неједнако третирана у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, а супротна страна – лице на чије се дискриминаторско поступање указује, дужна је да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различитост у поступању.

По оцени Врховног касационог суда, тужилац није био у истој ситуацији као војни резервисти на које се односи Закључак Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, јер је у поступку утврђено да се до 06.06.2019. године налазио на одслужењу војног рока. Не може се прихватити закључак нижестепених судова да је тужилац у периоду од 27.06.1999. године до 13.07.1999. године као резервиста учествовао у одбрани земље од НАТО агресије, с обзиром на опште познату чињеницу да је агресија окончана потписивањем Војно техничког споразума дана 09.06.1999. године. С обзиром на наведено, нижестепене пресуде су преиначене и тужбени захтев тужиоца за утврђење дискриминације одбијен као неоснован.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је у складу са чл. 153. и 165. ЗПП, у висини опредељених трошкова за састав ревизије.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић